herpy

VARANER

Varanus kordensis

Varanus kordensis är en smal, grön trädlevande varan med ett nät av mörka ringfläckar, och den lever bara på ön Biak norr om Nya Guinea. Den hör till en grupp trädvaraner som är kända för att vara svåra att hålla och föda upp, och det finns nästan inga detaljerade skötselsiffror för just den här arten.

Familj: Varanidae Engelska: Biak Emerald Monitor Tidigare namn: *Monitor kordensis; Varanus prasinus kordensis*
Publicerad 16 november 2026

FAKTARUTA

DJURET

Vuxenstorlek	**70-90 cm** total längd inkl. svans
Livslängd	**8-15 år**
Aktiv	**På dagen**
Levnadssätt	**Trädlevande**
Biotop	**Regnskog**
Svårighetsgrad	**Expert**

SKÖTSEL

Min. terrarium	**120 × 80 × 180 cm** L × B × H för 1 vuxet djur
Temperatur, dag	**24-34 °C**
Värmeplats	**45-50 °C**
Temperatur, natt	**22-25 °C**
Luftfuktighet	**75-95 %**
UVB	**Rekommenderas** Fergusonzon 2
Föda	**Insekter och ryggradsdjur**
Hålls	**Ensamma eller parvis**

AVEL

Fortplantning	**Äggläggande**
Könsmogen	**12-24 mån.**
Kullstorlek	**2-5 ägg**
Kullar per år	**1-3**
Inkubation	**160-190 dagar** vid 28-30 °C

SKYDD OCH PAPPER

CITES	**Bilaga II**
EU-bilaga	**Bilaga B**
IUCN	**Kunskapsbrist (DD)**

Om arten

Varanus kordensis är en smal, trädlevande varan med lång svans och kraftiga klor. Svansen är gott och väl dubbelt så lång som kroppen, rund i tvärsnitt och gripande i den yttersta tredjedelen. Grundfärgen är gulolivgrön till mörkgrön, och över den ligger ett nät av mörka ringfläckar (ögonfläckar), som också täcker ben och svans. Det skiljer den från *Varanus prasinus*, som har tvärgående mörka band. Strupen och buken är ljusbruna, och nackfjällen har en tydlig köl. Hos äldre djur kan nätteckningen försvinna, och i fångenskap förlorar många djur det gula pigmentet och blir turkosa.

Uppgifterna om totallängden varierar från 70-80 cm till upp till 90 cm inklusive svans. Nos-kloaklängd och vuxenvikt är inte kända för arten. Den besläktade *Varanus beccarii* mäter 26-29 cm från nos till kloak och 74-80 cm totalt och väger omkring 210 g, vilket ger en fingervisning. Livslängden är inte heller känd; 8-15 år är en uppskattning utifrån besläktade trädvaraner.

Arten beskrevs 1874 och har under långa perioder räknats som underart till *V. prasinus* eller slagits ihop helt med den. Sedan 2002 behandlas den som egen art. Äldre uppgifter om gröna trädvaraner kan därför gälla *V. prasinus*, *V. kordensis* eller båda. Storlek, byggnad, beteende och skötselbehov liknar varandra så mycket att erfarenheter från den ena arten oftast kan användas för den andra.

Arten är skygg och nervös, särskilt vildfångade djur, som kan behöva många månader för att lugna sig. Den är inget djur att gosa med, utan för den som vill iaktta ett dagaktivt klätterdjur i ett stort, välutrustat terrarium.

V. kordensis kräver ett rum eller ett mycket högt hembyggt terrarium, kraftig värme och ljus, konstgjort regn flera gånger per dygn, levande insekter året runt och en hållare som kan tolka små tecken på sjukdom. Utgiften för foder är måttlig, men utgiften för bygge, lampor och veterinär är det inte. Det finns bara få erfarenheter med arten, och djur i handeln är ofta vildfångade.

Läs mer: Köp av djur: uppfödda djur, vildfångst och transport

Utbredning och livsmiljö

Varanus kordensis finns bara på Biak i Schoutenöarna, en ö i Cenderawasihbukten norr om Nya Guinea i den indonesiska provinsen Papua. Typlokalen är Biak, i den äldre litteraturen skrivet "Kordo" eller "Mysore". Arten är den enda gröna trädvaranen i sin grupp som lever på en ö utanför Nya Guinea, och ön är liten, så den är en av de mest geografiskt begränsade i gruppen.

Om arten också finns på grannöarna i Schoutengruppen är inte dokumenterat. Kartan visar bara Biak. Fynd utanför Biak kan komma från djur i fångenskap eller felbestämda djur av *Varanus prasinus*.

> **Naturlig utbredning:** Indonesien.

LIVSMILJÖ

Varanus kordensis lever i den tropiska regnskogen på Biak, där den håller till i trädkronorna och sällan kommer ner på marken. Hur högt den lever, vilket mikrohabitat och vilken dygnsrytm den har och vilka temperaturer och fuktighetsgrader den möter i naturen är inte känt.

Den besläktade *Varanus prasinus* äter stora trädlevande leddjur som gräshoppor, vårtbitare, hoppkräftor, kackerlackor och skalbaggar, och honorna lägger äggen i termitbon uppe i träden. Det har inte setts hos *V. kordensis*, men är en rimlig utgångspunkt för inredningen av terrariet. Klimatet på en ö vid ekvatorn är varmt och fuktigt året runt. På Aruöarna, där *Varanus beccarii* lever, är temperaturen omkring 25 °C på natten och 31 °C på dagen, och det faller omkring 2.000 mm regn per år.

Skötsel

TERRARIET

Skötseln av *Varanus kordensis* är nästan densamma som för de andra gröna trädvaranerna: ett stort, högt terrarium med många gömslen, tjocka grenar och korkrör. Siffrorna i det här avsnittet är lånade från den nära besläktade *Varanus beccarii*. Ett avelspar kan hållas i 160 × 120 × 180 cm (längd × bredd × höjd) av vattenfast plywood. En unge flyttas till omkring 80 × 60 × 110 cm när den blir så aktiv att den behöver mer utrymme. För ett vuxet djur är 120 × 80 × 180 cm ett försiktigt minimum, och större är bättre. Höjden är viktigare än golvytan, och djuren använder hela rummet.

Klä bakvägg och sidor med korkplattor. Sätt tjocka grenar på många höjder och i många vinklar, och låt några hänga fritt så att djuret måste samordna sina rörelser när det klättrar. Borra hål av olika storlek i några av grenarna och fyll dem med små matbitar, så att djuret måste fiska ut maten. Gör flera slutna gömslen i toppen och några lådor med löv där djuret kan sova och lägga ägg.

Som botten fungerar ett 5-15 cm tjockt lager skogsjord med vissna ekblad. Levande växter som monstera, ficus, bromelior och pothos ger skydd och håller fukten. En uppvärmd vattenbassäng på ca 15 cm djup hjälper till att hålla luftfuktigheten uppe. Arten gräver inte och behöver inget djupt substrat. Djuren är snabba och kan smita förbi en öppen lucka, så gör dubbla dörrar eller en sluss, och skärma av alla lampor och värmekällor med nät så att djuret inte kan bränna sig. Ventilationen ska vara god, helst med en öppning nedtill och en upptill.

Läs mer: Luftfuktighet, sprayning och ventilation

TEMPERATUR

Temperaturerna är lånade från *Varanus beccarii* och är en försiktig utgångspunkt för *Varanus kordensis*. På dagen ska temperaturen vara 24-34 °C och på natten 22-25 °C. Yttemperaturen under solplatserna ska vara över 45 °C. Mät den med IR-termometer, inte som lufttemperatur. Det ska finnas en stor temperaturgradient, så att djuret själv kan välja mellan varma

grenar i toppen och svalare, skuggiga zoner nedtill.

Använd flera spotlights eller metallhalogenlampor över de översta grenarna, och placera solplatserna så att djuret kan sitta vid 45-50 °C yttemperatur och dra sig undan värmen när det vill. Alla lampor ska sitta bakom nät. På natten ska temperaturen sjunka till 22-25 °C. Mät med en digital termometer upptill och nedtill, och kontrollera solplatsens yta med IR-termometern varje gång uppställningen har ändrats.

Läs mer: Värme och temperatur

LUFTFUKTIGHET OCH VATTEN

Luftfuktigheten ska vara hög, omkring 75-95 %, och bör inte understiga 75 %. Torra förhållanden ger uttorkning och problem med ömsningen. Automatisk besprutning sex gånger per dygn, en minut åt gången, och en uppvärmd vattenbassäng på ca 27 °C håller fukten på 70-95 % utan att botten blir ständigt blöt.

Trädvaraner dricker droppar från blad och väggar och kan också dricka ur bassängen. Spruta därför så kraftigt att det sätter sig droppar på bladen. Låt botten och de översta grenarna torka lite mellan besprutningarna, så att det inte kommer mögel och svamp. En hygrometer i toppen och en nere vid botten visar om fuktigheten håller sig hela dygnet.

LJUS OCH UVB

Varanus kordensis är dagaktiv och solar sig i trädkronorna. Behovet av UVB är inte känt för arten, men UVB rekommenderas. Ett terrarium för ett par kan belysas med två 75 W och en 150 W metallhalogenlampa (HQI) samt två halogenspotlights. Använd en UVB-källa som täcker de översta grenarna, till exempel en kraftig metallhalogenlampa med UV eller ett rör med hög avgivning, och räkna med Ferguson-zon 2 som en försiktig utgångspunkt. Det ska alltid finnas skugga, så att djuret kan dra sig undan ljuset.

Byt ljuskällorna enligt tillverkarens anvisning, eftersom UV-avgivningen sjunker med tiden. Ha ljuset tänt omkring 12 timmar per dygn och mörkt på natten. Mät UV-indexet om det är möjligt och anpassa avståndet till grenarna därefter.

Läs mer: Ljus och UVB

UTFODRING

Varanus kordensis lever mest av insekter. I fångenskap består grundfodret av syrsor, kackerlackor, gräshoppor och ägg, och kyckling, kött, räkor och gnagare ges bara då och då. Den besläktade *Varanus prasinus* lever i naturen av stora trädlevande leddjur. Över 90 % av fodret ska vara insekter (dubiakackerlackor, rosenskalbaggslarver, zophobaslarver och andra), och resten kan vara fisk, kyckling- och ormägg, dagsgamla kycklingar och lite kött då och då. Gnagare som huvudföda ger lätt fetma och motsvarar inte artens naturliga föda.

Ett vuxet djur ska ha 10-20 g foder i veckan fördelat på en till två utfodringar. Släpp gärna fodret löst i terrariet, eller göm det i borrade grenar, så att djuret måste jaga och leta efter det. Kalk (kalciumcitrat) och ett tillskott av vitaminer och mineraler pudras på fodret, och insekterna ska vara välfödda innan de ges vidare. Enstaka djur tar lite frukt, men frukt är inte nödvändigt.

Ungar av gröna trädvaraner kan vägra föda i upp till två veckor efter kläckningen och ibland längre, och en del tar i början bara flugor. En mosad blandning av ägg, insekter och lite banan eller spenat, bakad i mikrovågsugn, kan användas som tillägg.

Läs mer: Foderdjur: hållning och avel Läs mer: Kalk, vitaminer och tillskott

BETEENDE OCH HANTERING

Varanus kordensis är så liten att ett bett sällan är allvarligt, men klorna är vassa och kan ge djupa rispor, och svansen används för att gripa med, inte för att piska. Djuren är snabba och skygga och flyr hellre än att bita. Hantera djuret bara när det är nödvändigt, till exempel vid veterinärbesök eller flytt, och ta aldrig tag om svansen. Vildfångade och stressade djur biter oftare. Använd handskar om det är nödvändigt.

Tämjning är sällan mer än en vänjning vid att det finns människor i rummet. Tvätta händerna noga efter all kontakt med djur, terrarium och foder, eftersom reptiler kan bära på salmonella, och håll terrariet borta från köket och från små barn.

Social hållningsform är inte känd för arten. Hos *Varanus beccarii* jagar hanen honan våldsamt under parningen, och ett par behöver därför ett stort terrarium med en skjutvägg, så att djuren kan skiljas åt. Håll djuren enskilt, och samla bara ett par om terrariet är mycket stort, har många visuella barriärer och kan delas helt. Det kan ta månader innan ett nytt djur äter lugnt och visar sig.

Läs mer: Karantän och hygien

Avel

KÖNSMOGNAD OCH KÖNSBESTÄMNING

Könsskillnader och könsbestämning är inte kända för *Varanus kordensis*. *Varanus prasinus* är könsmogen efter omkring ett år, och 12-24 månader är en rimlig utgångspunkt. Vuxna avelsdjur av *Varanus beccarii* är 26-29 cm från nos till kloak och väger 210-214 g. Djuren bör vara fullvuxna och i god kondition innan de sätts ihop. Könet bestäms säkrast av en veterinär med erfarenhet av reptiler.

PARNING

Varanus kordensis föddes upp i fångenskap första gången 2002, och parningen är bara sparsamt beskriven. Hos *Varanus beccarii* sätts hanen ihop med honan efter fyra veckors karantän. Hanen förföljer honan våldsamt, och parningen varar omkring två timmar. Skilj djuren åt om jakten blir för våldsam. Vintervila är inte känd hos arten och ska inte ges.

Läs mer: Vintervila och årstider

ÄGGLÄGGNING OCH KULLAR

Varanus kordensis lägger 2-5 ägg 25-40 dagar efter parningen, och honan kan lägga flera gånger per år. Uppgifterna varierar från 2-5 till 3-4 ägg per kull. *Varanus prasinus* lägger upp till tre kullar per år, och äggen väger ca 11 g. Ge honan minst tre lådor med fuktigt löv eller jord, så att hon kan lägga ägg utan att behöva gräva i botten. En del honor gräver i stället ner äggen i fuktigt substrat vid vattenbassängen. Honan ska vara välfödd och fri från parasiter, eftersom dålig kondition ger svaga ägg.

INKUBATION

Äggen av *Varanus kordensis* kläcks efter 160-175 dagar vid ca 30 °C på fuktigt substrat och efter 190 dagar vid 28-29 °C. Lägg dem i vermikulit, fuktad 1:2 efter vikt, vid 30 °C och omkring 95 % fukt i lådorna. Döda, fullt utvecklade foster är ett känt problem i gruppen, och en unge kan behöva hjälp att komma ut ur ägget efter drygt 160 dagar.

Äggen ska inte vändas. Märk ovansidan med blyerts och lägg dem i en låda med små lufthål. Möjliga orsaker till förlusterna är för hög fukt under den sista tredjedelen av ruvningen, för tjocka skal och brist på vitaminer och mineraler hos honan. Håll fukten måttlig i slutet av ruvningen och vädra.

UPPFÖDNING AV UNGAR

Uppfödning av *Varanus kordensis* motsvarar uppfödning av *Varanus beccarii*: en nykläckt unge mäter omkring 19 cm totalt och väger 8 g, vid 6 veckor 23 cm och 10 g, och efter 21 veckor 27 cm och 14 g. Ungarna kan vägra föda i en månad och måste då tvångsmatas. I början tar de ofta bara flugor, och efter omkring fem månader tar de levande dubiakackerlackor.

Håll ungarna enskilt i ett litet, fuktigt terrarium med tunna grenar, växter och hushållspapper eller sphagnum, och spruta direkt på dem så att de dricker. Flytta dem till ett större terrarium när de blir aktiva, och kontakta en veterinär om en unge inte går upp i vikt.

Hälsa och vanliga misstag

Djur i handeln är oftast vildfångade eller så kallade farmade djur från Indonesien och har ofta många inälvsparasiter som rundmask, bandmask, protozoer och amöbor. Stressen i fångenskap får parasiterna att föröka sig och kan ge aptitlöshet, slöhet och uteblivet välbefinnande. Låt undersöka ett träckprov hos en veterinär med erfarenhet av reptiler innan djuret sätts i det slutliga terrariet, och behandla efter svaret. Handeln med trädvaraner från små öar räknas inte som hållbar, eftersom bestånden är små. Köp helst uppfödda djur.

Typiska fel och sjukdomar:

- För låg luftfuktighet, som ger uttorkning och problem med ömsningen. Håll fukten över 75 % och spruta flera gånger per dygn.
- Stress, nervositet och uteblivet aptit hos vildfångade djur. De ska ha ro, många gömslen och fasta rutiner.
- För lite kalk och vitaminer till honorna, som ger svaga ägg och döda foster.
- Döda, fullt utvecklade foster när fukt och temperatur under ruvningen inte stämmer.
- Svaga ungar som äter dåligt, och som ska vägas regelbundet.

- Bakteriella infektioner, till exempel atypiska mykobakterier, som kan drabba även djur som mår bra.
- Salmonella. Tvätta händerna och använd inte köksredskap till terrariet.

Sök veterinär om djuret tappar i vikt, vägrar föda i mer än två veckor eller har insjunkna ögon, torr hud eller andningssvårigheter.

Fråga alltid dina kunniga bekanta

Guiden är ett bra ställe att börja på, men den kan inte ersätta erfarenhet. Djur är olika, och mycket av det viktigaste lär man sig av dem som har hållit arten i åratal. Prata med en uppfödare, en erfaren djurhållare eller en veterinär med kunskap om kräldjur och groddjur innan du skaffar djuret - och igen om något verkar fel.